

Sønderjylland.

„Den slesvigske Uretfærdighed.“

„Le Temps“ taler vægtige Ord for Flensborgs Sag.

Paris, Fredag den 28. Maj. Under Overskrift „Den slesvigske Uretfærdighed“ skriver „Le Temps“:

Den offentlige Mening i Frankrig har den Pligt at løfte sin Røst mod den Traktat, Ambassadør-Konferencen har udarbejdet. Det er en Tradition, der maa overholdes, om ikke af anden Grund, saa af Hensyn til vort Lands Ære, vor Samvittighedsro.

I en historisk Oversigt over Spørgsmaalet minder „Le Temps“ om, at det ikke lykkedes Frankrig at forhindre Uretfærdigheden i 1864 i at blive fuldbyrdet.

Den Uret, Danmark led ved Preussens Anneksjoner, skriver Bladet, burde det have fuldstændig Oprensning for; den Oprensning, der er forberedt, er imidlertid utilstrækkelig; den fastslaaer og forværrer en Del af Uretfærdigheden.

Det var visse danske Politikeres Fejl, at de vilde løse det slesvigske Spørgsmaal ved direkte Forstaaelse med Berlin, idet de derved mistede den begejstrede Tilslutning fra Fædrelandsvennerne og de Allieredes Tillid. Den tidligere danske Regerings Fejl er imidlertid ikke nok til at fritage de Allierede for ethvert Ansvar, efter at Danmark havde ladet sig standse ved visse danske Socialdemokraters Valg- eller Handelskombinationer.

De Allierede har begaaet den Fejl, at de gav Afkald paa at lade foretage en Folkeafstemning i 3. Zone i Slesvig, og at de lod 2. Zone stemme uden at tvinge Tyskerne til at rømme 3. Zone.

Efter at have skildret de uregelmæssige Forhold ved Afstemningen i 2. Zone udtaler „Le Temps“ sin Forbavselse over, at man desuagtet har kunnet samle Tusinder af danske Stemmer der. De Allierede burde derfor nu raade Bod paa Uretfærdigheden ved Afstemningen uden igen at knytte Landet til Tyskland, idet de (ikke?) lader sig nøje med at give de danske Indbyggere Frihed til at udvandre og lader Tyskland vedblive at være i Besiddelse af Undervandsbaadstationen paa Øen Sild.

„Le Temps“ slutter med at minde om, at Frankrigs Gesandter i København har gjort alt for at faa Danmarks Ret til Slesvig anerkendt, idet de krævede en retfærdig Løsning, der skulde bestaa i at internationalisere 2. slesvigske Zone under Folkens Forbunds Overhøjhed med alle Garantier for de tyske og danske Indbyggere. Forslaget er udarbejdet, skriver Bladet; Frankrig vilde med Glæde skrive under derpaa. England maa sige, om det vil antage det eller forkaste det.

Dansk Soldaterhjem i Tønder. Efter at danske Tropper har besat 1. Zone er der i Tønder indkvarteret ca. 500 Mand Fodfolk og Rytteri. Til Gavn for disse har en Kreds af danske Borgere i Tønder indrettet et Soldaterhjem i Lighed med, hvad der findes i de danske Garnisonsbyer.

„Tønder Soldaterhjem“ er midlertidigt indrettet i Lokaler paa Hotel „Stadt Kopenhagen“, men da man formener at turde paaregne, at Tønder ogsaa i Fremtiden bliver dansk Garnisonsby, vil man senere søge Hjemmet overført til en dertil egnet særlig Bygning. Hjemmet opretholdes foreløbig udelukkende af private Tilskud og har ikke som Soldaterhjemmene i danske Byer Tilskud fra Stat og Kommune; Midlerne der raades over,

er derfor yderst begrænsede, og det nedsatte Udvalg tillader sig derfor at henvende sig til den danske Presse med Anmodning om at henlede Befolkningens Opmærksomhed paa Soldaterhjemmet.

Den indkaldte Ungdom, der ligger i Tønder, stammer fra alle Egne af Danmark, og vi formener derfor, der rundt om findes Hjem, der kunde tænke sig at støtte Opretholdelsen af „Tønder Soldaterhjem“, hvorfor Bidsdrag venligst bedes tilstillet et af nedennevnte Medlemmer af Udvalget for „Tønder Soldaterhjem.“

Da det er os umuligt at henvende os til alle Blade, beder vi den samlede Presse velvilligt bringe Henvendelsen videre.

- Tønder, den 1. Juni 1920.
- Th. Petersen, Bagermester, Borgerrepræsentant Udvalgets Kasserer.
  - P. Toft, Apoteker.
  - Kaarsberg, Godsekspeditor, Udvalgets Form.

Mark og Krone. Kronemønt-Indførelse volder stadig forøget Besvær, hvilket i første Række synes at skyldes Mangel paa Kendskab til Kronens virkelige Værdi, skrives der fra Sønderjylland til „Ribe Stiftst.“ Skønt Dagskursen daglig er opslaaet i Bankernes Vinduer og daglig bekendtgøres, er det ikke sjældent, at man i Forretningerne ved Køb i Mark og Betaling i Kroner forlanger en Kurs af 25—30, ja, endnu højere Beløb, og blandt de Forretninger, der er gaaet til Kronepriserne, har flere benyttet Lejligheden til samtidig at give Varerne en lille extra Prisstigning. Særlig galt er det i Boligforholdene, hvor den store Mangel paa Lejligheder til de mange kommende danske Tjenestemænd udnyttes til at skrive Priserne ganske vildt op. Exempler paa, at der for et tarveligt møbleret Værelse forlanges 50—70 Kr., ja, højere Priser, pr. Maaned, er intet Særsyn længere. For daarlige 3-Værelsers Lejligheder forlanges Priser paa 7—900 Kr. At Markpriserne for Lejlighederne glatvæk overføres til lige saa mange Kr., er ret almindeligt og i de sidste Dage er endog konstateret, at der for Lejligheder, der hidtil har kostet 400 og 700 Mark, nu forlanges 500 og 8—900 Kr. Det maa derfor haabes, at dansk Huslejelovgivning snarest maa blive indført, og at de alle i Kroner indgaaede Lejekontrakter maa blive prøvede og den virkelig passende Leje af Boligen fastsat.

Som Forholdene er nu, ligger Huslejen til Trods for Boligerens mangelfulde Udstyr og daarlige Stand endog langt over de højeste Københavnske Lejer. Det maa derfor kræves, at der snarest skrives ind paa disse og lignende Felter, saa Kronefoden kan blive normal og i større Overensstemmelse med Forholdene i tilsvarende danske Provinsbyer.

Internationaliseringen. Vi gengav i Søndags, skriver „Jyll. Pst.“ af 1. Juni, en betydningsfuld Artikel, som „Le Temps“, Frankrigs ledende Blad paa det udenrigspolitiske Omraade, har bragt om „Den slesvigske Uretfærdighed“. Gengivelsen var imidlertid ret kortfattet, og vi hidsætter derfor Artiklens Slutning, der har særlig Interesse, i en mere udførlig Form:

At opofre de Danske i 2. Zone i det Øjeblik, da Danmark sætter sin Lid til de Allierede, og umiddelbart efter en Krise, under hvilken selve Landets Suverænitet sættes sin Person ind, det vilde være ensbetydende med at svigte vore gode Venner i København, og det vilde være at gaa de Menneskers Ærinde, der retter urolige og interesserede Blikke mod Tyskland.

Her er et Tilfælde, hvor Frankrig mere end nogen Sinde har villet en retfærdig Løsning. Man har foreslaaet en. Den gaar ud paa at internationalisere 2. Zone i Slesvig under Beskyttelse af Folkens Forbund og med lige Rettigheder for Danske og Tyske. Forslaget foreligger udarbejdet i alle Enkeltheder. Det er ikke en løs Tanke, men et Program, fuldt færdigt til Diskussion og Realisation. Frankrig underskriver sikkert gerne. Det staar nu til England, om det vil antage eller forkaste det. Fremtiden ligger i Lloyd Georges Hænder!

Den sønderjydske Traktat. Udenrigsministeren har i et Møde Lordag den 29. Maj i Sønderjydske Udvalg givet Meddelelse om den Traktat, der vil blive afsluttet mellem de allierede Stater og Tyskland, og som det er Meningen, at Danmark skal tiltræde. „Natt.“ erfarer nu, at det vigtigste i denne Traktat er, at alle, der er født i 2. Zone, faar Ret til at optage for Danmark, uanset hvor i Tyskland de iøvrigt er bosatte. Endvidere vil de faa Ret til at flytte deres eventuelle Formue hertil, selv om ogsaa de forbliver i Tyskland.

Folk fra 1. Zone faar dansk Borgerret fra den Dag, Overtagelsen sker, med mindre de indenfor et Tidsrum af et Aar optager for Tyskland.

Det anses for givet, at Danmark vil tiltræde Traktaten.

Gaardejer Olaf Volf løsladt. Haderslev, 4. Juni. Rigsretten i Leipzig behandlede i Gaar Sagen mod Gaardejer Olaf Volf af Skærbæk i Hoptrup Sogn. Han var anklaget for under Krigen at have givet en fjendtlig Magt Oplysninger. Da det ikke kunde bevises, at den anklagede havde handlet af politiske Motiver, indstillede Rigsretten Sagen i Henhold til Amnestien af 5. December 1918. Den anklagede blev straks løsladt af Arresten.

Mellemslesvigs Danske. Stillingen er mere end fortvivlet.

Gaardejer Damgaard fra Bramsted, der i disse Dage (5. Juni) opholder sig i København, har paa Spørgsmaal fra „Natt.“ om de forraaede Mellemslesvigeres Stilling svaret:

Stillingen er mere end fortvivlet, og det er ikke rigtigt her i Danmark at kræve eller blot vente, at de Danske i Mellemslesvig skal forblive dernede som Grænsbevogt. Vi kan ikke blive dernede. Det er et uretfærdigt Forlangende. Hvis en Landsmand havde sin Gaard kvit og frit med fuld Besætning, vilde han efter fem Aars Tilværelse under tysk Styre intet som helst eje. Den tyske Stat er ganske simpelt nødt til at plukke Folk for Rub og Stub til Skatter. Man kan ikke forlange, at vaagne Danske skal blive boende under saadanne Forhold, mens Andre blot faa Kilometer længere mod Nord sidder under rolige og trygge Forhold.

Og desuden risikerer vi vort Liv. Dette skyldes ikke den Befolkning, som bor paa Stedet, men en Revolution er en nærliggende Mulighed, og kommer det til Uroligheder, vil det gaa ud over de Danske — ganske uden Hensyn til, om Urolighederne kommer fra Højere eller Venstre. I saa Fald vil spartakistiske Elementer optræde, og det tyske Udvalg der sidder bagved og trækker i Traadene, skal nok sørge for, at det kommer til at gaa ud over Danskerne. De bliver ganske simpelt jaget ud, hvis de da ikke bliver slaet isjæl.

De fleste danske Tillidsmænd fra de dansk-talende Sogne var forleden samlede, for at vi kunde drøfte Stillingen og den Holdning, vi skal indtage. Paa dette Møde blev det besluttet, at jeg skulde rejse til København for

at skaffe mig Klarhed over Regeringens Stilling til Traktaten og til Spørgsmaalet om, hvad Regeringen vil gøre for at støtte de Danske, som maa optage — det er Aarsagen til, at jeg er her i København. Og jeg kan give ganske nøjagtig Oplysning om, hvem der har stemt dansk, og hvem der har stemt tysk. Det er nemlig en slem Misforstaaelse at tro, at Afstemningen var hemmelig.

Paa Mødet talte vi ogsaa om, hvor vidt vi skulde blive i Mellemslesvig som Forposter eller ikke. Svaret blev ganske lakonisk af en Tillidsmand, som bemærkede: Ja, det kan vi ikke, men jeg vil foreslaa, at vi skriver til Hans Peter og beder hans Folk overtage vore Gaarde; det er jo ham, som er Skyld i, at Grænsen er blevet, som den er.

Nej, fortsætter Hr. Damgaard, vi har ikke noget Valg, vi maa flygte, hvor tungt det end er. Vi maa sælge vore Gaarde, og det vil blive vanskeligt. Det er ikke alle og enhver, som har Lyst til at købe en Gaard, der ligger lige op ad Grænsen, og vi maa regne med at miste fra en Trediedel til Halvdelen af Værdien. Men, som sagt, vi har ikke noget Valg, hvis vi ikke vil udsætte os for fuldstændig økonomisk Ruin eller Fare for Livet. Optionsretten er en ubetinget Nødvendighed — og vi maa endda haabe paa Støtte fra Kongeriget.

Senere har Gaardejer Damgaard sendt „Natt.“ følgende supplerende Linier:

I „Nationaltidende“ læser jeg, at hvis der fra den danske Regerings Side blev gjort et energisk Arbejde for Internationaliseringen af 2. Zone, saa kunde denne maaske endnu gennemføres!

Jeg vil derfor gerne oplyse, at den dansksindede Befolkning i Mellemslesvig bliver paa sin Post, dersom Internationaliseringen gennemføres og skaber taalelige Forhold.

Min Tiltro hertil er imidlertid kun meget ringe; men sker dette, da vandrer Danskheden mod Syd og videre frem. Under Tyskland maa den gaa til Grunde i Mellemslesvig.

Ten Years near the German Frontier

The Fascinating Story of an American Diplomat's Ten Years in the "Listening Gallery of Europe."

By Maurice Francis Egan. Former Minister to the Court of Denmark. Price \$3.00 net. Dan. Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

What's wrong with the World?

A new Book on some of the Great Questions of the Day. By Rev. G. H. Gerberding, D.D. You may not concur in every point with the Doctor's diagnosis; and you may not always like his prescription, but in all events you want to read his book. It has food for thought. Price 75c. net. Danish Luth. Publ. House, Blair, Neb.

Tryksager

Al Slags Trykkeriarbejde udføres smukt og godt til rimelige Priser. Dan. Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

FOR HERRENS ANSIGT. Femten korte Taler af Dr. O. Hallesby, Professor ved Menighedsfakultetet i Kristiania. Egner sig til Oplæsning ved Kvind- og Ungdomsmøder. Da de er korte med klart fremsatte Tanker, er de ypperlige til Brug ved Sygelejer. Pris i Omslag, 40 Cts.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

KVITTERINGER.

Japanmissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 24	\$882.00
Plainview, Nebr., J. W. Jensen og Hustru	5.00
Coulter, Ia., aMrius Petersen	5.00
Alameda, Calif., en uævnt	2.00
Falmouth, Me., Y. P. Society	10.00
Greenville, Mich., St. Pauli Mgh.s Hedningemissionsf. til Stud. Akagi	15.00
Coulter, Ia., Nazareth Mgh.s Kv.	33.00
Albert Lea, Minn., Trin. Mgh.	50.93
Luck, Wis., St. Peters Mgh.s Kv.	10.00
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh. Hans Thuesen og Hustru \$25; Hans Chr. Hansen \$15	40.00
Westbrook, Me., D. f. d. l. Mgh.	114.04
Neenah, Wis., en uævnt	2.00
Tilsammen	\$1168.97

Indianermissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 24	\$346.96
Plainview, Nebr., J. W. Jensen og Hustru	5.00
Coulter, Ia., Marius Petersen	6.00
Falmouth, Me., Y. P. Society	10.00
Luck og Cushing, Wis., Overskud ved Pastor N. L. Nielsens Møde	8.82
Albert Lea, Minn., Trin. Mgh.	25.46
Denmark, Wis., Trefoldigheds Mgh.	23.50
Denmark, Wis., Calvary Eng. Luth. Congregation	7.55
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh., Hans Thuesen og Hustru \$25; Hans Chr. Hansen \$15	40.00
Neenah, Wis., en uævnt	2.00
Tilsammen	\$475.29

Lutheran World Service Campaign:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 24	\$7328.93
Cushing, Nebr., Cushing-Kaldet	68.00
Portland, Oregon Bethania Mgh. \$87.50; Ungdomsf. \$25; S. S. \$3	115.50
Webster Grove, Mo., Bethania Mgh.	7.63
Reedley, Calif., Eben Ezer Mgh.	42.50
Salmonhurst, N. B., Can., Morten Christensen	2.00
Neenah, Wis., Vor Fr. Mgh., \$113.50; S. S. \$6.35	119.85
Waupaca, Wis., Helligaands Mgh.	96.75
Warren, Wis., en uævnt	2.00
Coolridge, Mont., Emaus Mgh.	82.00
Fertile, N. Dak., Bethel Mgh.	21.50
Westby, Mont., Daneville Mgh.	151.00
Luck, Wis., ved Pastor Anders Hansen	5.00
Moline, Ill., Bethania Mgh.	12.00
Racine, Wis., Gethsemane Mgh.	135.50
Plainview, Nebr., Bethania Mgh.	10.00
Lincoln, Nebr., Vor Fr. Mgh. \$34.12; S. S. \$10.	44.12
Tilsammen	\$8,244.28

Armenian & Syrian Relief:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 24	\$47.61
Neenah, Wis., en uævnt	.50
Tilsammen	\$48.11

Indremissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 24	\$990.95
Falmouth, Me., Y. P. Society	10.00
Overskud fra Præsteligions-Kassen	1.65
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh., Hans Thuesen og Hustru \$25; Hans Chr. Hansen \$20	45.00
Neenah, Wis., en uævnt	2.00
Tilsammen	\$1049.60

Utahmissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 24	\$76.50
Plainview, Nebr., J. W. Jensen og Hustru	5.00
Coulter, Ia., Marius Petersen	5.00
Alameda, Calif., en uævnt	2.00
Spencer, Ia., Bethania Mgh.s Kv.	35.00
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh. Hans Thuesen og Hustru	25.00
Tilsammen	\$148.50

Reformationsgaven.

Før kvitteret se Kbl. Nr. 21	\$73973.50
Brooklyn, N. Y., O. D. Olsen	50.00
Tilsammen	\$74023.50

Queenslandmissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 24	\$32.50
Plainview, Nebr., J. W. Jensen	5.00
Chicago, Ill., Siloams Mgh.	15.80
Tilsammen	\$53.30

Blair, Nebr., den 24. Juni 1920.
Med Tak modtaget! Otto Hansen.